

ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД МІСТА КИЄВА

ПОСТАНОВА

27.10.2015 N 2а-7460/12/2670

Про визнання незаконною та нечинною постанови, зобов'язання вчинити дії

Окружний адміністративний суд міста Києва у складі колегії: головуєчого - судді Шулежка В. П., суддів - Ішука І. О., Погрібніченка І. М., розглянувши в письмовому провадженні адміністративну справу за позовом Київської міської організації Всеукраїнської громадської організації "Громадянська позиція", ОСОБА_2, ОСОБА_3, ОСОБА_4 до Кабінету Міністрів України, Міністерства культури України (за участю третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору - публічного акціонерного товариства "Спеціальне-наукове реставраційне проектно будівельно-виробниче підприємство "Укрреставрація", ОСОБА_5, Київської міської державної адміністрації, Регіонального відділення Фонду Державного майна України по м. Києву, Головного управління культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)) про визнання незаконною та нечинною постанови, зобов'язання вчинити дії, встановив:

З позовом до Окружного адміністративного суду міста Києва звернулись Київська міська організація Всеукраїнської громадської організації "Громадянська позиція", ОСОБА_2, ОСОБА_3, ОСОБА_4 до Кабінету Міністрів України, Міністерства культури України про скасування постанови Кабінету Міністрів від [15.08.2011 N 1380](#) "Про виключення будівлі Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави", зобов'язання Міністерства культури України ініціювати питання про внесення будівлі Гостинного двору на Конtrakтовій площі, 4, у місті Києві до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Постановою Окружного адміністративного суду міста Києва від 19.04.2013 (Постанова N 2а-7460/12/2670), залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 30.10.2013 (Ухвала N 2а-7460/12/2670), в задоволенні адміністративного позову відмовлено повністю.

Ухвалою Вищого адміністративного суду України від 21.05.2015 (Ухвала N К/800/59032/13) скасовано постанову Окружного адміністративного суду міста Києва від 19.04.2013 (Постанова N 2а-7460/12/2670) та ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 30.10.2013 року (Ухвала N 2а-7460/12/2670), а справу направлено на новий розгляд до суду першої інстанції.

Ухвалами Окружного адміністративного суду міста Києва від 18.08.2015 залишено без розгляду позовну заяву приватного виробничо-торгівельного підприємства "Гостинний двір" про скасування повністю постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 N 1380 "Про виключення будівлі Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави" та позовну заяву

третьої особи, яка заявляла самостійні вимоги на предмет спору - Українського товариства охорони пам'яток історії та культури про визнання протиправною бездіяльності Міністерства культури України, яка полягає у ненаданні Кабінету Міністрів України про занесення об'єкта культурної спадщини національного значення - будівлі Гостинного двору, розташованого за адресою: м. Київ, контрактова площа, 4 до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, зобов'язання Кабінету Міністрів України занести до Державного реєстру нерухомих пам'яток України будівлю гостинного двору, що розташована за адресою: м. Київ, Контрактова площа, 4, як пам'ятку містобудування.

Під час нового розгляду адміністративної справи позивачі та їх представник позовні вимоги підтримали з підстав, викладених в адміністративному позову та просили скасувати постанову від 15.08.2011 N 1380 "Про виключення будівлі Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави", а також зобов'язати Міністерство культури України ініціювати питання про внесення будівлі Гостинного двору на Контрактовій площі, 4, у місті Києві до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Представник позивачів Київської міської організації Всеукраїнської громадської організації "Громадянська позиція", ОСОБА_2, ОСОБА_3 не заперечуючи наявності у Кабінету Міністрів України відповідно до [статті 4](#) Закону України "Про охорону культурної спадщини" від 08.06.2000 N 1805-III повноваження на прийняття оскаржуваного правового акта, пояснила, що оскаржувана постанова від 15.08.2011 N 1380 прийнята Кабінетом Міністрів України з недотриманням [Регламенту](#) Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 N 950, оскільки відповідачами не було забезпечено громадське обговорення відповідного проекту постанови, а також з порушенням приписів [Порядку](#) визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 N 1760, щодо обов'язкової оцінки критеріїв об'єкта культурної спадщини науковими (вченими) радами установ та організацій, діяльність яких пов'язана з охороною культурної спадщини з направленням відповідного протоколу до центрального органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини, який розглядається експертною комісією з ухваленням висновку щодо об'єкта культурної спадщини. Також представник зазначила, що будівля Гостинного двору відповідно до вимог "Ризької [Хартії](#) про автентичність та історичну реконструкцію культурної спадщини" відповідає критеріям автентичності, відповідно підлягає занесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Позивач ОСОБА_2 повідомив суд, що у відповідь на його звернення Кабінет Міністрів України повідомив, що Міністерство культури України готує відповідне подання про відновлення статусу Гостинного двору як пам'ятки загальнодержавного значення.

В свою чергу, позивач ОСОБА_4 пояснив про наявність у нього порушеного права в зв'язку з прийняттям постанови від [15.08.2011 N 1380](#), оскільки відповідно до [статті 11](#) Конституції України він як представник громади міста Києва має право на збереження пам'ятки культурної спадщини.

Представник Кабінету Міністрів України проти задоволення адміністративного позову в частині вимог про скасування постанови від 15.08.2011 N 1380 заперечив, зазначивши, що оскаржувана постанова Уряду України прийнята в межах повноважень, з дотриманням необхідної процедури та відповідно до вимог чинного законодавства. Представник звернув увагу суду на те, що оскаржуваний правовий акт не порушує прав, інтересів позивачів і є підставою для відмови в задоволенні позовної вимоги.

Відповідач - Міністерство культури України, участь повноважного представника в судовому розгляді адміністративної справи не забезпечив, про місце, дату та час проведення судового засідання повідомлений належним чином.

Третя особа - ОСОБА_5 в судового засідання не прибув, про дату, час та місце судового засідання повідомлявся належним чином.

Представники третіх осіб - публічного акціонерного товариства "Спеціальне-наукове реставраційне проектне будівельно-виробниче підприємство "Укрреставрація", Регіонального відділення Фонду Державного майна України по м. Києву проти задоволення адміністративного позову заперечили.

Представник третіх осіб Київської міської державної адміністрації та Головного управління культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) пояснила суду про відсутність компетенції щодо формування Державного реєстру нерухомих пам'яток України, відтак позовні вимоги зазначених третіх осіб не стосуються.

Оскільки до суду прибули не всі особи, які беруть участь у справі, хоча і були належним чином повідомлені про дату, час і місце судового розгляду, за відсутності потреби заслухати свідка чи експерта, суд відповідно до [частини шостої статті 128](#) Кодексу адміністративного судочинства ухвалив продовжити розгляд адміністративної справи в письмовому провадженні.

Розглянувши подані сторонами документи і матеріали, всебічно і повно з'ясувавши всі фактичні обставини, на яких ґрунтується позов, об'єктивно оцінивши докази, які мають значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, суд встановив наступне.

Кабінетом Міністрів України прийнято **постанову від 15.08.2011 N 1380 "Про виключення будівлі Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави"**. Вказана постанова опублікована в Офіційному віснику України, 2012, N 1, від 13.01.2012 (частина 2), ст. 35.

Оскільки в оскаржуваній постанові не встановлено особливостей набрання нею чинності, відповідно до [частини першої статті 53](#) Закону України "Про

Кабінет Міністрів України" від 07.10.2010 N 2591-VI (чинного на час існування спірних відносин) **ця постанова набрала чинності з дня її офіційного опублікування.**

Постановою Кабінету Міністрів України від [15.08.2011 N 1380](#) "Про виключення будівлі Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави" виключено із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави, затвердженого постановою Ради Міністрів УРСР від [24 серпня 1963 р. N 970](#) "Про впорядкування справи обліку та охорони пам'ятників архітектури на території Української РСР" (ЗП УРСР, 1963 р., N 8, ст. 76; 1979 р., N 10, ст. 71), будівлю Гостинного двору (охоронний номер 872) на Контрактовій площі, 4, у м. Києві.

Як убачається зі змісту **пояснювальної записки** до проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про виключення будівлі Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави", поданого на розгляд Кабінету Міністрів України **заступником Міністра культури України, прийняття проекту обґрунтовано необхідністю визначення статусу будинку** за адресою м. Київ, Контрактова площа, 4.

У пояснювальній записці зазначено, що Гостинний двір, розміщений за цією адресою, **не занесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток України**, проте перебуває на обліку як пам'ятка архітектури республіканського значення відповідно до постанови Ради Міністрів Української РСР від 24.08.63 N 970, охоронний N 872.

Існуюча двоповерхова будівля Гостинного двору є новою будівлею, спорудженою у 1983-90 роках з використанням на фасадах нереалізованого у свій час проекту архітектора Л. Руске (1809 рік) на місці розібраної у 1983-87 роках через аварійний технічний стан та непридатність до експлуатації одноповерхової первісної будівлі Гостинного двору - пам'ятки архітектури національного значення.

Сучасна будівля Гостинного двору **жодному з критеріїв**, визначених у [пункті 10](#) постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 N 1760 "Про затвердження Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України",

не відповідає, оскільки є **новою спорудою**, створеною з використанням нереалізованого проекту 1809 року архітектора Л. Руске в частині елементів фасаду. **Тому об'єкт потребує виключення зі списку пам'ятників** архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави.

Згідно з довідкою про погодження проекту постанови його погоджено без зауважень:

- Міністром фінансів України;
- першим заступником Міністра економічного розвитку та торгівлі України;
- заступником Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України - керівником апарату;
- виконувачем обов'язки голови Київської міської державної адміністрації.
- За результатами правової експертизи проект постанови погоджено Міністерством юстиції України без зауважень.

Вирішуючи спір, суд виходить з такого.

Відповідно до [статті 54](#) Конституції України Культурна спадщина охороняється законом (частина четверта). Держава забезпечує збереження історичних пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність, вживає заходів для повернення в Україну культурних цінностей народу, які знаходяться за її межами (частина п'ята).

На час прийняття постанови від 15.08.2011 N 1380 "Про виключення будівлі Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави" правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини в нормувувались, зокрема Законом України "Про охорону культурної спадщини" від [08 червня 2000 року 1805-III](#) (з наступними змінами та доповненнями у редакції, чинній на час прийняття оскаржуваної постанови).

Відповідно до Розділу X Прикінцеві положення Закону України "Про охорону культурної спадщини" **об'єкти, включені до списків (переліків) пам'яток історії та культури відповідно до Закону Української РСР "Про охорону і використання пам'яток історії та культури", визнаються пам'ятками** відповідно до цього Закону.

Згідно з [постановою Ради Міністрів Української РСР від 06.09.79](#) доповнено затверджений постановою Ради Міністрів УРСР від [24.08.63 N](#)

[970](#) список пам'яток містобудування і архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави та **внесено до списку під N 872 будівлю Гостинного двору**, споруджену у 1809-1829 рр. та розташовану за адресою: м. Київ, Червона площа, 4 (назву змінено на Контрактова площа).

У **Переліку пам'яток культурної спадщини, що не підлягають приватизації**, затвердженого Законом України від [23.09.2008 N 574-VI](#) (у редакції, чинній на час прийняття оскаржуваної постанови), містився об'єкт: Гостинний двір, м. Київ, Контрактова площа, 4, охоронний номер 872.

Відповідно до [статті 1](#) Закону України "Про охорону культурної спадщини" визначено, що пам'ятка культурної спадщини це об'єкт культурної спадщини, який занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Вищий адміністративний суд України, скасовуючи в даній справі своє ухвалою від 21.05.2015 (Ухвала N К/800/59032/13) рішення судів попередніх інстанцій дійшов висновку, що будівля Гостинного двору станом на серпень 2011 року відносилась до пам'яток культурної спадщини, тобто мала статус об'єкту культурної спадщини, який повинно бути занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Судом встановлено, що наказом Міністерства культури України від [15.10.2014 N 869](#) "Про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України" вирішено занести до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення об'єкти культурної спадщини, зокрема в м. Києві згідно з переліком, викладеним у додатку 1.

У [Додатку 1](#) до наказу Міністерства культури України від 15.10.2014 N 869 (Перелік об'єктів культурної спадщини у м. Києві, що заносяться до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення) міститься, в тому числі за порядковим N 22: об'єкт - Гостинний двір (за проектними матеріалами ар. Л. Руска, 1809 рік); датування - 1983 - 1990 рр.; адреса - площа Контрактова, 4; вид об'єкта - пам'ятка архітектури, містобудування; N та дата рішення про взяття під охорону - постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63 N 970, постанова Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 N 1380 - виключення; охоронний N - 947-Кв.

[Статтею 13](#) Закону України "Про охорону культурної спадщини" передбачено, що Об'єкти культурної спадщини незалежно від форм власності відповідно до їхньої археологічної, естетичної, етнологічної,

історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності підлягають реєстрації шляхом занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категоріями національного та місцевого значення пам'ятки. Порядок визначення категорій пам'яток встановлюється Кабінетом Міністрів України. Із занесенням до Реєстру на об'єкт культурної спадщини, на всі його складові елементи, що становлять предмет його охорони, поширюється правовий статус пам'ятки (частина перша) Не підлягають державній реєстрації об'єкти, що є сучасними копіями існуючих пам'яток або спорудами (витворами), створеними за старовинними проектами чи науковими реконструкціями, в тому числі масові тиражовані копії (частина друга).

Згідно з пунктом 10 Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України об'єкти культурної спадщини національного значення є особливою історичною або культурною цінністю і повинні відповідати критерію автентичності, а також принаймні одному з таких критеріїв: справили значний вплив на розвиток культури, архітектури, містобудування, мистецтва країни; безпосередньо пов'язані з історичними подіями, віруваннями, життям і діяльністю видатних людей; репрезентують шедевр творчого генія, стали етапними творами видатних архітекторів чи інших митців; були витворами зниклої цивілізації чи мистецького стилю. Критерій автентичності означає, що пам'ятка повинна значною мірою зберегти свою форму та матеріально-технічну структуру, історичні нашарування, а також роль у навколишньому середовищі.

Відповідно до пункту 11 цього Порядку об'єкти культурної спадщини місцевого значення повинні відповідати критерію автентичності, а також принаймні одному з таких критеріїв: вплинули на розвиток культури, архітектури, містобудування, мистецтва певного населеного пункту чи регіону; пов'язані з історичними подіями, віруваннями, життям і діяльністю видатних людей певного населеного пункту чи регіону; є творами відомих архітекторів або інших митців; є культурною спадщиною національної меншини чи регіональної етнічної групи.

Пунктами 12 і 13 цього Порядку передбачено, що **відповідність кожного об'єкта культурної спадщини критеріям, зазначеним у пунктах 10 і 11 цього Порядку, оцінюється науковими (вченими) радами** установ та організацій, діяльність яких пов'язана з охороною культурної спадщини. **За результатами оцінки оформляється протокол,** де зазначається, яким саме критеріям відповідає кожен об'єкт

культурної спадщини. Протокол надсилається центральному органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

10. Об'єкти культурної спадщини **національного значення** є особливою історичною або культурною цінністю і повинні відповідати критерію автентичності, а також принаймні одному з таких критеріїв:

- справили значний вплив на розвиток культури, архітектури, містобудування, мистецтва країни;
- безпосередньо пов'язані з історичними подіями, віруваннями, життям і діяльністю видатних людей;
- репрезентують шедевр творчого генія, стали етапними творами видатних архітекторів чи інших митців;
- були витворами зниклої цивілізації чи мистецького стилю.

Критерій автентичності означає, що пам'ятка повинна значною мірою зберегти свою форму та матеріально-технічну структуру, історичні нашарування, а також роль у навколишньому середовищі.

11. Об'єкти культурної спадщини **місцевого** значення повинні відповідати критерію автентичності, а також принаймні одному з таких критеріїв:

- вплинули на розвиток культури, архітектури, містобудування, мистецтва певного населеного пункту чи регіону;
- пов'язані з історичними подіями, віруваннями, життям і діяльністю видатних людей певного населеного пункту чи регіону;
- є творами відомих архітекторів або інших митців;
- є культурною спадщиною національної меншини чи регіональної етнічної групи.

12. Відповідність кожного об'єкта культурної спадщини критеріям, зазначеним у пунктах 10 і 11 цього Порядку, оцінюється науковими (вченими) радами установ та організацій, діяльність яких пов'язана з охороною культурної спадщини. За результатами оцінки оформляється протокол, де зазначається, яким саме критеріям відповідає кожен об'єкт культурної спадщини. Протокол надсилається центральному органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

Після отримання протоколу, зазначеного у пункті 12, центральний орган виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини у п'ятиденний термін передає його разом з обліковою документацією на розгляд утвореної у цьому органі **експертної комісії**.

Склад експертної комісії затверджує керівник центрального органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

До складу ради входить не менш як три фахівці з науковим ступенем кандидата чи доктора наук з відповідної спеціальності. **Експертна комісія** готує у п'ятиденний термін **висновок** щодо об'єкта культурної спадщини.

Висновок **підлягає затвердженню науково-методичною радою** центрального органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. Зазначений висновок є підставою для занесення пам'ятки до Реєстру.

Як уже зазначалось, у пояснювальній записці до проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про виключення будівлі Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави" як **основною підставою для виключення споруди зі**

списку зазначалось, що сучасна будівля Гостинного двору жодному з критеріїв, визначених у пункті 10 Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, не відповідає, оскільки є новою спорудою, створеною з використанням **нереалізованого проекту 1809 року архітектора Л. Руске** в частині елементів фасаду.

Зміст преамбули наказу Міністерства культури України від [15.10.2014 N 869](#) "Перелік об'єктів культурної спадщини у м. Києві, що заносяться до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення" свідчить, що рішення про занесення Гостинного двору до Державного реєстру нерухомих пам'яток України прийнято на підставі рішення засідань **Експертної комісії** з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (протоколи від 13.02.2014 N 1/14 та від 16.09.2014 N 3/14), **науково-методичної ради** з питань охорони культурної спадщини Міністерства культури України (протоколи від 18.02.2014 N 69 та від 17.09.2014 N 72).

Отже, слід дійти висновку, що

обставини, які слугували підставою для прийняття оскаржуваної постанови, а саме: будівля Гостинного двору не відповідає жодному з критеріїв об'єктів культурної спадщини, визначених [пунктом 10](#) зазначеного Порядком і тому не може бути занесена до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, **спростовані** відповідними рішеннями **Експертної комісії** з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, **Науково-методичної ради** з питань охорони культурної спадщини Міністерства культури України відповідно до Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Відповідно до [частини третьої статті 2](#) Кодексу адміністративного судочинства України в справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони, зокрема, обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії).

Судом встановлено, що

правових підстав (відсутність критеріїв, встановлених статтею 10 Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України) для виключення Гостинного двору із списку пам'ятників архітектури, що перебувають під охороною держави не існувало. Відтак, оскаржувана постанова прийнята Кабінетом Міністрів України без урахування всіх обставин, які необхідні були для її прийняття та визначені [статтею 13](#) Закону України "Про охорону культурної спадщини".

Враховуючи наведені обставини щодо встановлення відповідних критеріїв, а також беручи до уваги те, що позивачі не наполягали та не вважали за доцільне призначення експертизи, про що було вказано Вищим адміністративним судом України в ухвалі від 21.05.2015 (Ухвала N К/800/59032/13), судом питання щодо необхідності призначення експертизи не розглядалось.

Щодо тверджень представника Кабінету Міністрів України про недоведеність позивачами свого порушеного права, то суд зазначає, що відповідно до [частини другої статті 171](#) Кодексу адміністративного судочинства України право оскаржити нормативно-правовий акт мають особи, щодо яких його застосовано, а також особи, які є суб'єктами правовідносин, у яких буде застосовано цей акт.

Оскаржуваною постановою від [15.08.2011 N 1380](#) Кабінетом Міністрів України виключено будівлю Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури, що перебувають під охороною держави.

На думку суду,

статус будівлі Гостинного двору як пам'ятник архітектури, який перебував під охороною держави **може стосуватись прав будь-якого громадянина держави** щодо збереження пам'ятника архітектури, культурної спадщини, що гарантовано [статтею 54](#) Конституції України та Законом України "Про охорону культурної спадщини".

Стаття 54. Громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом.

Держава сприяє розвитку науки, встановленню наукових зв'язків України зі світовим співтовариством.

Культурна спадщина охороняється законом.

Держава **забезпечує збереження** історичних пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність, вживає заходів для повернення в Україну культурних цінностей народу, які знаходяться за її межами.

У позовній заяві позивачі просили **скасувати оскаржувану постанову**.

Разом з тим відповідно до частини одинадцятої статті 171 Кодексу адміністративного судочинства України належним способом захисту є **визнання нормативно-правового акта нечинним**.

З огляду на те, що

під час нового розгляду адміністративної справи судом встановлено спростування наказом Міністерства культури України від 15.10.2014 N 869 "Перелік об'єктів культурної спадщини у м. Києві, що заносяться до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення" основної підстави (відсутність необхідних критеріїв у будівлі Гостинного двору для віднесення її до об'єкту культурної спадщини національного значення) для прийняття оскаржуваної постанови, колегія суддів дійшла висновку про прийняття Урядом України постанови від 15.08.2011 N 1380 без урахування всіх обставин, які мали значення для її прийняття та встановлені Законом України "Про охорону культурної спадщини", зокрема статтею 13.

Враховуючи обраний позивачами спосіб захисту, постанова Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 N 1380 **підлягає визнанню незаконною і нечинною**.

Позивачі також просили зобов'язати Міністерство культури України ініціювати питання про внесення будівлі Гостинного двору на Конtrakтовій площі, 4, у місті Києві до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

За висновком колегії суддів, оскільки станом на час розгляду справи наказом Міністерства культури України від 15.10.2014 N 869 Гостинний двір (Конtrakтова площа, 4) занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України вказана позовна вимога задоволенню не підлягає.

Крім того,

питання про внесення об'єкта культурної спадщини до **Державного реєстру** нерухомих пам'яток України, внесення відповідного подання до Кабінету Міністрів України **є дискреційним повноваженням суб'єкта владних повноважень**, відтак суд не уповноважений втручатись в його діяльність.

Водночас, як уже зазначалось, необхідні підстави та відповідні процедури визначені Законом України "Про охорону культурної спадщини" та Порядком визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

При цьому в даному випадку, слід взяти до уваги, що

до предмету доказування **не входили обставини розгляду Міністерством культури України питання про внесення** Гостинного двору до Державного реєстру нерухомих пам'яток України національного значення, виходячи з предмету та підстав позову судом розглядалось **питання, зокрема, щодо підстав для видання оскаржуваної постанови, якою було виключено Гостинний двір із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави.**

На відміну від зазначеного списку пам'ятників архітектури Української РСР, правове регулювання відносин щодо формування Державного реєстру нерухомих пам'яток України є відмінним.

Враховуючи викладене, суд дійшов висновку про

наявність підстав для часткового задоволення адміністративного позову **в частині визнання незаконною і нечинною постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 N 1380 "Про виключення** будівлі Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави".

Відповідно до ч. 11 ст. 171 КАС України резолютивна частина постанови суду про визнання нормативно-правового акта незаконним або таким, що не відповідає правовому акту вищої юридичної сили, і про визнання його

нечинним невідкладно публікується відповідачем у виданні, в якому його було офіційно оприлюднено, після набрання постановою законної сили.

Керуючись [статтями 94, 158](#) - 163 Кодексу адміністративного судочинства України, суд постановив:

Адміністративний позов задовольнити частково.

Визнати незаконною та нечинною постанову Кабінету Міністрів України від [15 серпня 2011 року N 1380](#) "Про виключення будівлі Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави".

У задоволенні решти позовних вимог відмовити.

Зобов'язати Кабінет Міністрів України невідкладно опублікувати резолютивну частину даної постанови у виданні, в якому було офіційно оприлюднено постанову Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 року N 1380 "Про виключення будівлі Гостинного двору у місті Києві із списку пам'ятників архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави", після набрання вказаною постановою законної сили.

Постанова може бути оскаржена в апеляційному порядку шляхом подачі до Окружного адміністративного суду міста Києва апеляційної скарги на постанову протягом десяти днів з дня отримання копії постанови. Копія апеляційної скарги одночасно надсилається особою, яка її подає до Київського апеляційного адміністративного суду.

Якщо апеляційна скарга не була подана у строк, встановлений [статтею 186](#) Кодексу адміністративного судочинства України, постанова набирає законної сили після закінчення цього строку.

Головуючий, суддя В. П. Шулежко

Суддя І. О. Іщук

Суддя І. М. Погрібніченко

-
- *Суд розглянув та зважив на **процедуру***

Отже, слід дійти висновку, що

обставини, які слугували підставою для прийняття оскаржуваної постанови, а саме: будівля Гостинного двору не відповідає жодному з критеріїв об'єктів культурної спадщини, визначених пунктом 10 зазначеного Порядком і тому не може бути занесена до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, **спростовані** відповідними рішеннями **Експертної комісії** з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, **Науково-методичної ради** з питань охорони культурної спадщини Міністерства культури України відповідно до Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

- *Суд не проаналізував ріш по суті*

10. Об'єкти культурної спадщини **національного значення** є особливою історичною або культурною цінністю і повинні відповідати критерію автентичності, а також принаймні одному з таких критеріїв:

- справили значний вплив на розвиток культури, архітектури, містобудування, мистецтва країни;
- безпосередньо пов'язані з історичними подіями, віруваннями, життям і діяльністю видатних людей;
- репрезентують шедевр творчого генія, стали етапними творами видатних архітекторів чи інших митців;
- були витворами зниклої цивілізації чи мистецького стилю.

Критерій автентичності означає, що пам'ятка повинна значною мірою зберегти свою форму та матеріально-технічну структуру, історичні нашарування, а також роль у навколишньому середовищі.
